

Ks. Prof. dr hab. Józef Herbut
Wydział Filozoficzny
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

Czcigodny i Drogi Księżu Profesorze,
Łączę się „w Duchu i Prawdzie” ze środowiskiem filozoficznym KUL, które przez przygotowanie okolicznościowego numeru „Roczników Filozoficznych” pragnie upamiętnić twórczy wkład Księdza Profesora w ujęcie wielu zagadnień filozoficznych, istotnych zarówno dla klasycznej tradycji, jak i dla współczesnych kontrowersji. Znamiennym znakiem odważnego łączenia wierności tradycji z otwarciem na współczesność pozostaje tematyka rozprawy habilitacyjnej Księdza Profesora – *Hipotezy w filozofii bytu*. Uderza w niej związek z tą wielką tradycją metafizyki, którą usiłowano kwestionować zarówno w różnych nurtach pozytywizmu, jak i we współczesnym pragmatyzmie. Równocześnie jednak uwzględniając rolę, jaką w naszej wiedzy odgrywa czynnik hipotetyczny, prowadzący jedynie do wniosków o różnym stopniu prawdopodobieństwa, poświęca Książd Profesor swą uwagę inferencjom probabilistycznym, których doniosłość poznawcza jest dla nas oczywista, zwłaszcza po pracach Karla R. Poppera. W podobnej praktyce metodologicznej odnajduję echo postawy Apostołów, którzy po rozmnożeniu chleba przez Chrystusa zatroszczyli się o okruchy i ułamki, aby nie uronić niczego, co miało obiektywną wartość dla ukojenia ludzkiego głodu (Mk 8, 18-20).

Starając się koić ludzki głód prawdy, nawiązuje Książd Profesor do ważnej tradycji, której symbolem pozostają nazwiska ks. Jana Salamuchy, o. Józefa M. Bocheńskiego, Jana F. Drewnowskiego. Ich precyzja wypowiedzi, analityczne dystynkcje, troska o formalną poprawność związków wynikania i ścisłość formułowanych wniosków stanowią specyficzny rys wielu prac wyznaczających główne kierunki dorobku Drogiego Jubilata. Równocześnie zaś styl ten decydująco wpływa na pewną samotniczość filozoficznych poszukiwań, tak jak samotnicze były intelektualne ścieżki ks. Salamuchy, gdy usiłował stosować formalizm logiczny do wypracowania nowej wersji kinetycznej argumentacji św. Tomasza za istnieniem Boga. Ta intelektualna niezależność od dominujących współcześnie nurtów pogłębiała się jeszcze, gdy stosował Książd Profesor techniki analityczne do badania tajemnicy religijnej oraz

wzajemnych związków między filozofią a prawdą wiary. Jej owocem jest jednak prawda niezależna od środowiskowych uwarunkowań.

Dziękując Bogu za wielki wkład intelektualny, dzięki któremu wyraźniej ujmujemy wiele kwestii i czujemy się bogatsi duchowo, korzystając z dobrodziejstwa Księdza Profesora, błogosławieństwo na dalsze wysiłki poznawcze przybliżające do Tego, od którego pochodzi wszelka prawda.

+Józef Życiński
Wielki Kanclerz KUL

Lublin, 29 lutego 2004